



**Правління Національного банку України**  
**Р І Ш Е Н Н Я**

Київ

13 березня 2025 року

№ 89-рш

**Про застосування до ТОВАРИСТВА З  
ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ  
СТРАХОВА КОМПАНІЯ “АЛЬФА-ГАРАНТ”  
заходу впливу у вигляді відкликання ліцензії на  
здійснення діяльності із страхування**

Розглянувши пояснювальну записку Департаменту інспектування від 12 березня 2025 року № В/28-0003/32846/ТФП, складену за результатами проведеної Національним банком України (далі – Національний банк) планової інспекційної перевірки ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ “АЛЬФА-ГАРАНТ” [ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – код за ЄДР) 32382598, місцезнаходження: Україна, 01133, місто Київ, бульвар Лесі Українки, будинок 26] (далі – ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”), Правління Національного банку зазначає таке.

Згідно з наказом Національного банку України від 16 вересня 2024 року № 835-но “Про організацію проведення планової інспекційної перевірки ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” (зі змінами) (далі – Наказ) проведено планову інспекційну перевірку ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” станом на 01 вересня 2024 року за період діяльності з 01 вересня 2022 року до 31 серпня 2024 року (включно) відповідно до програми інспекційної перевірки, що додається до Наказу.

Результати планової інспекційної перевірки ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”, проведеної згідно з Наказом, засвідчили здійснення ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” ризикової діяльності, ознаки якої визначені в підпункті 3 пункту 15 глави 4 розділу II Положення про застосування Національним банком України коригувальних заходів, заходів раннього втручання, заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 25 грудня 2023 року № 183 (зі змінами) (далі – Положення № 183).

ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” допустило здійснення ризикової діяльності у 2024 році, ознака якої наведена в абзаці четвертому підпункту 3 пункту 15 глави 4 розділу II Положення № 183, а саме: формування технічних резервів [за окремим (окремими) або всіма класами страхування] у недостатньому розмірі два чи більше разів протягом одного календарного року більше ніж на 10% від їх достатнього розміру, визначеного відповідно до законодавства України.

Інспекційною групою встановлено, що загальний обсяг недоформування (формування у недостатньому розмірі) ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” технічних резервів станом на 30 червня 2024 року становив 34 391,5 тис. грн (або 15,29%) від достатнього розміру технічних резервів 224 894,77 тис. грн, з яких:

недоформування резерву премій становить 18 619,00 тис. грн (або 12,76%) від достатнього розміру резерву премій 145 911,00 тис. грн;

недоформування резерву збитків становить 15 772,5 тис. грн (або 19,97%) від достатнього розміру резерву премій 78 983,8 тис. грн, із них:

недоформування резерву заявлених, але не виплачених збитків (далі – RBNS) становить 18 503,5 тис. грн (або 29,03%) від достатнього розміру RBNS 63 749,4 тис. грн;

недоформування достатньої маржі ризику в резерві збитків становить 2 115,4 тис. грн (або 48,80%) від достатньої маржі ризику в резерві збитків 4 334,4 тис. грн.

Загальний обсяг недоформування (формування у недостатньому розмірі) ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” технічних резервів станом 31 серпня 2024 року становив 23 889,9 тис. грн (або 10,81%) від достатнього розміру технічних резервів 220 977,17 тис. грн, з яких:

недоформування резерву премій становить 18 619,00 тис. грн (або 12,76%) від достатнього розміру резерву премій 145 911,00 тис. грн;

недоформування резерву збитків становить 5 270,9 тис. грн (або 7,02%) від достатнього розміру резерву премій 75 066,2 тис. грн, що має вплив на загальну суму недоформування технічних резервів у розмірі 10,81%, із них:

недоформування резерву заявлених, але не виплачених збитків становить 8 047,8 тис. грн (або 13,40%) від достатнього розміру RBNS 60 043,7 тис. грн;

недоформування маржі ризику в резерві збитків становить 2 069,5 тис. грн (або 50,20%) від достатньої маржі ризику в резерві збитків 4 122,4 тис. грн.

Відповідно до частини першої статті 43 Закону про страхування страховик зобов’язаний формувати технічні резерви за всіма зобов’язаннями за договорами страхування (перестраховання), проводити оцінювання розміру сформованих технічних резервів та застосованих методів, а також припущень для їх розрахунку, у тому числі з використанням статистичних даних, у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Національного банку.

Правила формування страховиками технічних резервів за всіма зобов’язаннями за договорами страхування (перестраховання) визначені Положенням про порядок формування страховиками технічних резервів,

затвердженим постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 203 (далі – Положення № 203).

Відповідно до Положення № 203:

технічні резерви – величина, яка визначає грошову оцінку зобов'язань страховика за договорами, розрахована відповідно до вимог Положення № 203 з метою забезпечення майбутніх страхових виплат (страхових відшкодувань) (підпункт 39 пункту 2 глави 1 розділу I Положення № 203);

страховик зобов'язаний формувати і вести облік таких технічних резервів: резерву премій та резерву збитків (пункт 9 глави 3 розділу I Положення № 203);

резерви збитків – оцінювання обсягу відповідальності страховика за не врегульованими заявленими та незаявленими збитками (вимогами) та здійснення страхових виплат (страхових відшкодувань) за страховими випадками, які відбулися до звітної дати включно (включаючи розмір витрат на врегулювання збитків), з урахуванням вартості грошей у часі та маржі ризику (підпункт 35 пункту 2 глави 1 розділу I Положення № 203);

резерв RBNS є оцінкою обсягу зобов'язань страховика для здійснення фактичних страхових виплат (страхових відшкодувань) та виплат викупних сум, що не врегульовані або врегульовані не в повному обсязі (не здійснено повної оплати) на дату розрахунку такого резерву (пункт 72 глави 13 розділу IV Положення № 203);

резерв премій – оцінювання обсягу відповідальності страховика, зокрема щодо врегулювання і вимог та здійснення страхових виплат (страхових відшкодувань) за діючими договорами за страховими випадками, які настануть у майбутньому (підпункт 36 пункту 2 глави 1 розділу I Положення № 203).

Вищезазначене свідчить про те, що керівництво ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” не контролювало належним чином процес формування і ведення обліку страхових резервів, достатніх для майбутніх виплат страхових відшкодувань.

ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” у листі від 18 листопада 2024 року № б/н на запит керівника інспекційної групи від 15 листопада 2024 року № 28-0012/86805/ТФП, а також у листах від 21 листопада 2024 року № 03/7049, від 16 січня 2025 року № 03/270 та від 30 січня 2025 року № 03/621 надало пояснення та заперечення щодо порушення формування технічних резервів у недостатньому розмірі протягом 2024 року більше ніж на 10% від їх достатнього розміру та повідомило про те, що немає систематичного порушення (двічі протягом року) формування технічних резервів у недостатньому розмірі, оскільки висновки не ґрунтуються на фактичних даних, наданих ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” для інспекційної перевірки. Зазначено, що за розрахунками ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” загальний розмір недоформованих технічних резервів через недоформування RBNS у розмірі 8 047,8 тис. грн становить 3,78% станом на 31 серпня 2024 року. Також ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” повідомило, що не погоджується з порушенням щодо недоформування RBNS за страховими

справами, за якими не визнано майнових вимог заявника, оскільки ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” прийняло рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування і ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” вважає таку відмову правомірною. Також повідомлено, що здійснення ризикової діяльності / порушення усунуто шляхом доформування відповідної суми резерву.

Такі пояснення та заперечення не спростовують факту здійснення ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” ризикової діяльності, оскільки вищенаведені ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” дані не відповідають фактичному рівню недоформування (формування у недостатньому розмірі) загального обсягу технічних резервів ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” та не враховують, що такі складові технічних резервів, як резерв премій, резерв збитків, які виникли, але не заявлені (IBNR), розраховуються станом на звітну дату та не змінюються до наступної звітної дати відповідно до пункту 45 глави 8 розділу III, пункту 89 глави 14 розділу IV Положення № 203. Аналогічні умови наведені в пункті 4.1.3 Внутрішньої політики формування технічних резервів, затвердженої загальними зборами учасників ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” (протокол загальних зборів учасників ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” від 30 червня 2024 року № 9). Також відповідно до абзацу п’ятого пункту 75 глави 13 розділу IV Положення № 203 страховик невідкладно, але не пізніше п’яти робочих днів після отримання даних, що підтверджують розмір збитку за заявленою вимогою, зобов’язаний здійснити переоцінку розміру резерву заявлених, але не виплачених збитків за заявленою вимогою з урахуванням таких даних.

Інспекційною перевіркою встановлено, що загальний обсяг недоформування (формування у недостатньому розмірі) ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” технічних резервів (за всіма класами страхування) станом на 30 червня 2024 року становив 34 391,5 тис. грн (або 15,29%) від достатнього розміру технічних резервів 224 894,8 тис. грн, з яких:

недоформування резерву збитків (RBNS, IBNR, маржі ризику в резерві збитків) становить 15 772,5 тис. грн (або 19,97%) від достатнього розміру резерву премій 78 983,8 тис. грн.

За результатами перевірки розрахунку резерву премій інспекційною групою встановлено факти невідображення та викривлення в інформаційній системі даних, що містяться в первинних документах та на підставі яких формується резерв премій станом на 30 червня 2024 року, а саме:

розмір відстрочених аквізиційних витрат (DAC) за даними інформаційної системи становив 71 287,0 тис. грн водночас сума відстрочених аквізиційних витрат (DAC), що підтверджена документально, становить 53 891,5 тис. грн, що призвело до викривлення даних на 17 395,5 тис. грн;

в інформаційній системі не відображено даних щодо 7 313 договорів страхування у розрахунку резерву премій;

в інформаційній системі зазначено некоректний строк дії за 48 договорами страхування, у зв'язку з чим розмір резерву премій за методом "1/365" набував від'ємного значення.

Унаслідок наведених обставин обсяг резерву премій, що за даними звітнього файла NX.IRB3 "Дані регуляторного балансу. Зобов'язання та забезпечення" станом на 30 червня 2024 року становив 127 292,0 тис. грн, за даними первинних документів фактично становить 145 911,0 тис. грн. Відповідно недоформування (формування у недостатньому розмірі) ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" резерву премій становить 18 619,0 тис. грн (або 12,76%).

Станом на 31 серпня 2024 року інспекційною перевіркою повторно встановлені факти недоформування (формування у недостатньому розмірі) ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" резерву RBNS у розмірі 8 047,8 тис. грн (або 13,40%) від достатнього розміру RBNS 60 043,7 тис. грн, оскільки в розрахунок RBNS не включено 86 страхових справ, за якими розмір RBNS становить 8 047,8 тис. грн.

Таким чином, висновки інспекційної групи щодо розміру недоформування (формування у недостатньому розмірі) ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" технічних резервів станом на 30 червня 2024 року та 31 серпня 2024 року ґрунтуються на показниках фінансової звітності та даних первинних документів.

Відповідно встановлені факти повторного недоформування (формування у недостатньому розмірі) ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" резерву RBNS у розмірі 8 047,8 тис. грн (або 13,40%) від достатнього розміру RBNS 60 043,7 тис. грн, призвели до загального обсягу недоформування технічних резервів у розмірі 23 889,9 тис. грн (або 10,81%) від достатнього розміру технічних резервів 220 977,17 тис. грн (за всіма класами страхування) станом на 31 серпня 2024 року.

Крім того, повідомлення ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" про незгоду з порушенням щодо недоформування RBNS за страховими справами, за якими страховиком не визнано майнових вимог заявника та прийнято рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування та розформування RBNS, не спростовує фактів виявлених порушень щодо недоформування RBNS. Надані заперечення спростовуються вимогами пункту 72 глави 13 розділу IV Положення № 203, яким визначено, що RBNS є оцінкою обсягу зобов'язань страховика для здійснення фактичних страхових виплат (страхових відшкодувань), що не врегульовані або врегульовані не в повному обсязі (не здійснено повної оплати) на дату розрахунку такого резерву. Також вимогами пункту 74 глави 13 розділу IV Положення № 203 визначено, що страховик визначає розмір резерву заявлених, але не виплачених збитків за кожною неврегульованою або врегульованою не в повному обсязі вимогою в межах класу страхування / лінії бізнесу.

За страховими справами, які не включено до RBNS станом на 30 червня 2024 року та 31 серпня 2024 року, ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" не визнало майнових вимог заявника та прийняло рішення про відмову в здійсненні

страхового відшкодування за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (далі – ОСЦПВ), зокрема за такими підставами:

немає документального підтвердження вини в ДТП водія забезпеченого транспортного засобу під час відшкодування шкоди, завданої життю та здоров'ю джерелом підвищеної небезпеки, у тому числі у випадках, за якими відкрито кримінальне провадження;

неподання заявником документів, передбачених статтею 35 Закону України “Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” (далі – Закону про ОСЦПВ), у тому числі неподання для ознайомлення оригіналів таких документів;

непред'явлення оригіналу свідоцтва про смерть;

ненадання заявником рішення суду про встановлення вини водія забезпеченого транспортного засобу тощо.

Крім того, зазначені вище відмови ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” у виплаті страхових відшкодувань здійснені з підстав, які не передбачені статтями 32 та/або 37 Закону про ОСЦПВ (у редакції, що діяла на день здійснення ризикової діяльності), оскільки відсутність перелічених документів не може бути підставою для відмови у здійсненні страхового відшкодування та не є виключенням із випадків, коли шкода не відшкодовується.

Згідно з вимогами пунктів 35.1 та 35.2 статті 35 Закону про ОСЦПВ строк надання заяви про страхове відшкодування та документів, які додаються до заяви, становить 30 днів із дня подання повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду.

Відповідно до абзацу п'ятого пункту 36.2 статті 36 Закону про ОСЦПВ, якщо заява про здійснення страхового відшкодування чи інші документи, необхідні для прийняття рішення про здійснення страхового відшкодування (регламентної виплати), подані з порушенням строку, встановленого цим Законом, строк прийняття рішення про здійснення страхового відшкодування (регламентної виплати) та його виплату збільшується на кількість днів такого прострочення.

Відповідно до підпункту 37.1.4 пункту 37.1 статті 37 Закону про ОСЦПВ підставою для відмови у здійсненні страхового відшкодування (регламентної виплати) є неподання заяви про страхове відшкодування впродовж одного року, якщо шкода заподіяна майну потерпілого, і трьох років, якщо шкода заподіяна здоров'ю або життю потерпілого, з моменту скоєння дорожньо-транспортної пригоди.

Ураховуючи наведене вище, строк, протягом якого заявник має право подати документи, що додаються до заяви про страхове відшкодування, обмежується одним роком (якщо шкода заподіяна майну потерпілого) та обмежується трьома роками (якщо шкода заподіяна здоров'ю або життю потерпілого) з моменту скоєння дорожньо-транспортної пригоди.

Таким чином, інспекційною групою встановлено, що ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” припинило формувати RBNS за частиною страхових справ (заявлених вимог), що включалися до загального розрахунку RBNS станом на 31 грудня 2023 року, без проведення належного врегулювання. У результаті зазначених дій ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” штучно занизило свій обсяг зобов’язань перед страхувальниками, що суперечить вимогам пунктів 72 та 74 глави 13 розділу IV Положення № 203. За страховими справами, за якими ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” не визнало майнових вимог заявника та які не врегульовані в повному обсязі станом на 30 червня 2024 року, розмір RBNS замість 7 894,5 тис. грн становив 0,0 тис. грн. За страховими справами, за якими ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” не визнало майнових вимог заявника та які не врегульовані в повному обсязі станом на 31 серпня 2024 року, розмір RBNS замість 8 047,8 тис. грн становив 0,0 тис. грн.

Дії ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”, які спрямовані на припинення здійснення ризикової діяльності, не спростовують факту здійснення ризикової діяльності, оскільки технічні резерви мали бути сформовані в повному обсязі станом на 30 червня 2024 року та 31 серпня 2024 року. Приведення формування технічних резервів до достатнього розміру під час та після інспекційної перевірки не усуває факту здійснення ризикової діяльності, оскільки здійснення страховиком ризикової діяльності в минулому періоді не можна виправити ретроспективно, навіть якщо відповідні норми законодавства виконуються на момент інспекційної перевірки або після її завершення.

Недоформування ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” технічних резервів занизило оцінку зобов’язань страховика для забезпечення майбутніх страхових відшкодувань та призводить до високого ризику невиконання внаслідок цього обов’язків щодо виплати страхових відшкодувань, що як наслідок становить значні ризики для страхувальників та/або інших кредиторів.

ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” допустило здійснення ризикової діяльності у 2024 році, ознака якої наведена в абзаці другому підпункту 3 пункту 15 глави 4 розділу II Положення № 183, а саме: невідображення та викривлення страховиком в інформаційних системах страховика даних, які містяться в договорах та/або інших первинних документах, банківських виписках, виписках за рахунками, та на підставі яких обчислюються або формуються дані звітності за відповідний звітний період, якщо таке невідображення та/або викривлення становить більше ніж 10% від даних звітності та/або даних, які містяться в інформаційних системах страховика, та більше ніж 20% від мінімального абсолютного значення мінімального капіталу, який розраховується таким страховиком відповідно до частини третьої статті 40 Закону про страхування.

ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” не відобразило та викривило в інформаційних системах дані, що містяться в договорах та інших первинних документах, на підставі яких обчислюються або формуються дані звітності за відповідний звітний період, і таке невідображення та викривлення становить більше ніж 10%

від даних звітності та даних, які містяться в інформаційних системах, та більше ніж 20% від мінімального абсолютного значення мінімального капіталу, який розраховується відповідно до частини третьої статті 40 Закону про страхування (далі – мінімальний капітал).

Відповідно до підпункту 8 пункту 2 розділу I Положення про порядок обліку страховиком договорів, пов'язаних зі здійсненням діяльності із страхування, та вимоги до захисту інформації страховика, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 204 (зі змінами) (далі – Положення № 204), інформаційні системи страховика – сукупність інформаційно-комунікаційних, інформаційних (автоматизованих) систем та інших систем страховика, які забезпечують реєстрацію та облік договорів страхування (перестрахування), заявлених вимог на здійснення страхової виплати, сформованих технічних резервів, активів для покриття технічних резервів, облік інших договорів та операцій, пов'язаних зі здійсненням страховиком діяльності із страхування, а також обробку інформації з використанням програмного та/або технічного забезпечення страховика.

У ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” інформаційною системою є облікова система ІС: Підприємство 7.7 (далі – інформаційна система).

Так, інспекційною перевіркою встановлені факти, що в першому півріччі 2024 року ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” не відображено та викривлено в інформаційній системі дані, що містяться в первинних документах та на підставі яких формується резерв премій станом на 30 червня 2024 року, а саме:

розмір відстрочених аквізиційних витрат (ДАС), за даними інформаційної системи, становив 71 287,0 тис. грн. Водночас сума відстрочених аквізиційних витрат (ДАС), що підтверджена документально, становить 53 891,5 тис. грн, що свідчить про викривлення в інформаційній системі даних на 17 395,5 тис. грн (або 32,28% від даних первинних документів) та перевищує 20% (9 600,0 тис. грн) мінімального капіталу (48 000,0 тис. грн);

в інформаційній системі не відображено даних щодо 7 313 договорів страхування у розрахунку резерву премій;

в інформаційній системі зазначено некоректний (інший ніж у договорі) строк дії за 48 договорами страхування, у зв'язку з чим розмір резерву премій за методом “1/365” набував від'ємного значення.

Наслідком невідображення та викривлення в інформаційній системі вищезазначених даних є викривлення показників звітності ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”. За даними звітності ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” обсяг резерву премій станом на 30 червня 2024 року становив 127 292,0 тис. грн, а за даними первинних документів – 145 911,0 тис. грн. Відповідно розмір викривлення / невідображення даних в інформаційній системі становить 18 619,0 тис. грн (або 14,63% від даних звітності) та перевищує 20% (9 600,0 тис. грн) мінімального капіталу (48 000,0 тис. грн).



Також інспекційною перевіркою встановлені факти невідображення та викривлення ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” в інформаційній системі даних, що містяться в первинних документах та на підставі яких формується резерв RBNS станом на 30 червня 2024 року, а саме:

невключення до розрахунку розміру RBNS 82 страхові справи, за якими розмір RBNS становить 7 894,5 тис. грн;

включення до розрахунку розміру RBNS складових не передбачених Положенням № 203, зокрема витрат на отримання регресів у сумі 1 872,0 тис. грн (як доданок) та реалізованих очікуваних регресів у сумі 12 481,0 тис. грн (як від’ємних), що призвело до формування RBNS у меншому розмірі на 10 609 тис. грн.

Наслідком невідображення та викривлення в інформаційній системі вищезазначених даних стало викривлення показників звітності ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”. За даними звітності ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” обсяг резерву RBNS станом на 30 червня 2024 року становив 45 245,8 тис. грн, а за даними первинних документів – 63 749,3 тис. грн. Відповідно розмір викривлення ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” в інформаційній системі даних становить 18 503,5 тис. грн (або 40,90% від даних звітності) та перевищує 20% (9 600,0 тис. грн) мінімального капіталу (48 000,0 тис. грн).

Після виявлення інспекційною групою недостовірних даних щодо балансових показників регуляторної звітності (даних щодо банківських вкладів, основних засобів, дебіторської заборгованості, складових технічних резервів, резерву переоцінки основних засобів та нематеріальних активів) ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” подало до Національного банку оновлені звітні дані за перше півріччя 2024 року.

Через переподання звітності до Національного банку за перше півріччя 2024 року в інформаційній системі ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” проведено численні зміни шляхом видалення та виправлення попередніх операцій за відповідний звітний період, без проведення операцій сторно без збереження інформації, що була внесена до інформаційної системи до проведення коригуючих операцій, унаслідок чого змінено дані щодо показників:

у звітному файлі IRB2 “Дані регуляторного балансу. Власний капітал та резерви” показник IRB20012 “Прибуток (збиток) звітного періоду” змінений з 1 072,0 тис. грн на 37 735,0 тис. грн. Розмір викривлення даних в інформаційній системі становить 36 663,0 тис. грн, або 3 420,1% від даних звітності, та перевищує 20% (9 600,0 тис. грн) мінімального капіталу (48 000,0 тис. грн);

у звітному файлі IRB2 “Дані регуляторного балансу. Власний капітал та резерви” показник IRB20014 “Власний капітал та резерви, усього” змінений з 90 265,0 тис. грн на 132 562,0 тис. грн. Розмір викривлення даних в інформаційній системі становить 42 297,0 тис. грн, або 46,9% від даних звітності, та перевищує 20% (9 600,0 тис. грн) мінімального капіталу (48 000,0 тис. грн);

у звітному файлі IRB3 “Дані регуляторного балансу. Зобов’язання та забезпечення” показник IRB30010 “Забезпечення та зобов’язання, усього” змінений з 198 815,0 тис. грн на 231 350,3 тис. грн. Розмір викривлення даних в інформаційній системі становить 32 635,3 тис. грн, або 16,4% від даних звітності, та перевищує 20% (9 600,0 тис. грн) мінімального капіталу (48 000,0 тис. грн).

Крім того, дані інформаційної системи ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” містили бухгалтерські проводки за дебетом рахунку 79 “Фінансові результати” щодо нарахування суми 54 026,7 тис. грн з кредиту допоміжного рахунку 00. Також за дебетом рахунку 44 “Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)” містилися бухгалтерські проводки щодо нарахування суми 16 190,6 тис. грн з кредиту допоміжного рахунку 00. Під час інспекційної перевірки інспекційна група на пункт 2 запиту керівника інспекційної групи від 17 жовтня 2024 року № 28-0012/78818 не отримала відповідей щодо змісту зазначених операцій. Ці операції були видалені ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” у процесі інспекційної перевірки разом з іншими змінами, внесеними до інформаційної системи за перше півріччя 2024 року [зміни за рахунками довгострокової дебіторської заборгованості (аквізиційних витрат), капіталу в дооцінках, нерозподіленого прибутку, страхових резервів, доходів від реалізації, інших операційних та інших витрат та фінансового результату], які впливають на показники звітності, що подається до Національного банку.

Згідно з пунктом 16 розділу III Положення № 204 інформація в інформаційних системах страховика повинна бути актуальною, що забезпечується шляхом унесення змін до інформації про операції зі страхування протягом строку, визначеного у внутрішніх документах страховика, з урахуванням вимог цього Положення та інших вимог, визначених законодавством України (підпункт 1); цілісною, захищеною від викривлення, пошкодження, втрати або знищення (підпункт 3).

Крім того, про недотримання страховиком вимог до інформації в інформаційних системах страховика та про викривлення в інформаційній системі ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” даних, які містяться в первинних документах, та на підставі яких обчислюються або формуються дані звітності за перше півріччя 2024 року, свідчать такі факти:

сальдо рахунку 18 “Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи” змінено з 211 953,6 тис. грн на 140 666,5 тис. грн. Розмір викривлення в інформаційній системі становить 71 287,1 тис. грн, або 33,63% від даних, що містяться в первинних документах, та перевищує 20% мінімального капіталу (9 600,0 тис. грн);

сальдо рахунку 44 “Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)” змінено з 1 521,0 тис. грн на 17 711,6 тис. грн. Розмір викривлення в інформаційній системі становить 16 190,6 тис. грн, або 1064,4% від даних, що містяться в первинних документах, та перевищує 20% мінімального капіталу (9 600,0 тис. грн);

сальдо рахунку 49 “Страхові резерви” змінено з 261 872,3 тис. грн на 215 410,1 тис. грн. Розмір викривлення в інформаційній системі становить 46 462,2 тис. грн, або 17,7% від даних, що містяться в первинних документах, та перевищує 20% мінімального капіталу (9 600,0 тис. грн);

сальдо рахунку 79 “Фінансові результати” змінено з 1 072,1 тис. грн на 29 889,0 тис. грн. Розмір викривлення в інформаційній системі становить 28 816,9 тис. грн, або 2687,9% від даних, що містяться в первинних документах, та перевищує 20% мінімального капіталу (9 600,0 тис. грн).

ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” у листі від 18 листопада 2024 року № б/н на запит керівника інспекційної групи від 15 листопада 2024 року № 28-0012/86805/ТФП, а також у листах від 21 листопада 2024 року № 03/7049 та від 21 листопада 2024 року № 03/7050 надало Національному банку пояснення, що викривлення в інформаційних системах та звітності даних щодо розміру відстрочених аквізиційних витрат, розміру технічних резервів пов’язано з адаптацією до нових вимог нормативно-правових актів Національного банку та помилкове трактування їх положень; впровадження МСФЗ 17; технологічний збій в системі обробки аквізиційних витрат. Також повідомлено, що здійснення ризикової діяльності / порушення усунуто шляхом подання оновленої звітності із внесенням відповідних величин.

Надані пояснення не спростовують факту здійснення ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” ризикової діяльності, оскільки адаптація (приведення діяльності у відповідність до нових вимог нормативно-правових актів Національного банку та впровадження МСФЗ 17) здійснювалася ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” за межами періоду шість місяців (з 01 січня 2024 року до 30 червня 2024 року) визначеного підпунктом 1 пункту 2 постанови Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 203 “Про затвердження Положення про порядок формування страховиками технічних резервів” (далі – Постанова № 203) та свідчить про неприведення своєї діяльності у відповідність до вимог Положення № 203 у встановлені строки.

Водночас надана ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” інформація щодо технологічного збою в системі обробки аквізиційних витрат (через механізм специфікацій, який спричинив часткову втрату інформації) не підтверджена за результатами інспекційної перевірки.

Так, відповідно до інформації, наданої під час інтерв’ю генеральним директором ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” (додаток 1 до Протоколу зустрічі від 29 жовтня 2024 року № 7), функціоналу щодо автоматизованого розрахунку відстрочених аквізиційних витрат (ДАС) в інформаційній системі в розрізі кожного договору немає та перебуває в процесі розроблення.

За результатами інспектування встановлено, що немає в інформаційній системі функціоналу з розподілення аквізиційних витрат через механізм специфікацій. Розрахунок відстрочених аквізиційних витрат (ДАС) не

автоматизований і на рахунку бухгалтерського обліку 18.4 “Інші необоротні активи”, який становив 71 287,1 тис. грн, внесений ручною проводкою.

На запит керівника інспекційної групи від 11 листопада 2024 року № 28-0012/85349 інформації та доступу до програмного забезпечення, в якому реалізовано розподілення аквізиційних витрат через механізм специфікацій до 18.00 останнього дня інспекційної перевірки 18 листопада 2024 року ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”, не надано.

Дії ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” спрямовані на припинення здійснення ризикової діяльності не спростовують факту здійснення ризикової діяльності в зазначеному періоді.

Такі дії свідчать про неспроможність ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” достовірно оцінити свій реальний фінансовий стан. У результаті Національний банк не має можливості повною мірою оцінити реальний стан показників ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”, що подаються до Національного банку, що унеможливує виконання Національним банком своєї функції ефективного нагляду, адже не має змоги спиратися на достовірні дані для оцінки платоспроможності ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” та його фінансової стабільності, виявлення потенційних ризиків для клієнтів та споживачів, реагування на порушення фінансових вимог у межах своїх регуляторних повноважень.

Ознаки здійснення ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” ризикової діяльності зафіксовано:

у Довідці про перевірку ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ “АЛЬФА-ГАРАНТ” за напрямом “Основні напрями діяльності. Дотримання вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності. Надходження та прибутковість” від 18 листопада 2024 року № В/28-0012/144300/ТФП та Довідці про перевірку ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ “АЛЬФА-ГАРАНТ” за напрямом “І. “Система управління”; ІІ. “Забезпечення безперервної діяльності. Дотримання вимог до приміщень, інформаційних систем та збереження інформації” від 18 листопада 2024 року № В/28-0012/144272/ТФП (далі – Довідки), про ознайомлення з якими ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” повідомило Національний банк у листах від 21 листопада 2024 року № 03/7049 та від 21 листопада 2024 року № 03/7050;

у Звіті про інспекційну перевірку ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ “АЛЬФА-ГАРАНТ” від 11 грудня 2024 року № В/28-0012/155915/ТФП (далі – Звіт), направленому до ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” з листом від 11 грудня 2024 року № 28-0012/93328/ТФП.

ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” у листах від 18 листопада 2024 року № б/н; від 21 листопада 2024 року № 03/7049, від 21 листопада 2024 року № 03/7050, від 24 грудня 2024 року № 03/7928, від 16 січня 2025 року № 03/270, від 16 січня

2025 року № 03/271 та від 30 січня 2025 року № 03/621 надало Національному банку пояснення та заперечення з питань, викладених у Довідках та Звіті щодо ознак провадження ризикової діяльності, інформація про які та оцінка яких наведена вище в мотивувальній частині цього рішення.

Детальна правова оцінка обставин, виявлених Національним банком, та зазначення висновків, зроблених на підставі такої правової оцінки виявлених обставин наведена вище в мотивувальній частині цього рішення щодо кожного факту здійснення ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” ризикової діяльності, що загрожує інтересам його страхувальників та/або інших кредиторів ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”.

За результатами аналізу звітності ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” за дев’ять місяців 2024 року станом на 01 жовтня 2024 року Національний банк встановив, що величина сформованих технічних резервів [величину, яка визначає грошову оцінку зобов’язань страховика за договорами, розраховану відповідно до вимог Положення № 203 з метою забезпечення майбутніх страхових виплат (страхових відшкодувань)] становить 229 337,0 тис. грн.

Отже, відповідно до вимог пункту 7 розділу II Положення про порядок призначення, здійснення та припинення тимчасової адміністрації страховика, кредитної спілки, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 23 грудня 2023 року № 178 (зі змінами) (далі – Положення № 178), Національний банк під час встановлення факту відсутності або наявності в страховика зобов’язань за договорами страхування (перестрахування, співстрахування) враховує, зокрема, таку інформацію, як подану до Національного банку страховиком звітність за останній звітний період, що передує прийняттю такого рішення (у разі її подання). У разі неподання звітності за останній звітний період, що передує прийняттю такого рішення, – останню подану звітність страховиком.

Таким чином, у ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” наявні зобов’язання за договорами страхування (перестрахування, співстрахування).

Національний банк установлює факт наявності в страховика зобов’язань за договорами страхування (перестрахування, співстрахування), ураховуючи інформацію, отриману за результатами звітності ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” за дев’ять місяців 2024 року.

Рішення про застосування заходу впливу у вигляді відкликання ліцензії на здійснення діяльності із страхування є адекватним заходом впливу з урахуванням такого.

Відповідно до частини першої статті 43 Закону про страхування ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” зобов’язане формувати технічні резерви за всіма зобов’язаннями за договорами страхування (перестрахування), проводити оцінювання розміру сформованих технічних резервів та застосованих методів, а також припущень для їх розрахунку, у тому числі з використанням статистичних

даних, у порядку, установленому нормативно-правовими актами Національного банку.

Формування технічних резервів у розмірі, достатньому для майбутніх страхових виплат (страхових відшкодувань) є основоположною умовою оцінки платоспроможності ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”.

Фіксація фактів здійснення ризикової діяльності в частині недоформування (формування у недостатньому розмірі) ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” технічних резервів свідчить про те, що немає належного контролю керівництва ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” за процесом формування і ведення обліку технічних резервів, достатніх для майбутніх страхових виплат (страхових відшкодувань). Невиконання ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” обов’язку щодо формування в достатньому розмірі технічних резервів занизило оцінку зобов’язань страховика для забезпечення майбутніх страхових виплат (страхових відшкодувань) на 34 391,5 тис. грн та призводить до високого ризику невиконання ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” унаслідок цього обов’язків щодо виплати страхових виплат (страхових відшкодувань), що як наслідок становить значні ризики для страхувальників, потерпілих осіб та/або інших кредиторів ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”.

Зазначене підтверджується встановленими фактами невиконання ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” зобов’язань за укладеними договорами страхування, у тому числі порушення строків виплати страхового відшкодування, включаючи пеню за кожен день прострочення, зокрема встановлені факти порушення вимог законодавства під час врегулювання страхових випадків:

85 випадків прийняття ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” невмотивованих рішень про відмову в здійсненні страхового відшкодування;

13 випадків порушення страховиком статті 34.1 Закону про ОСЦПВ щодо невиконання обов’язку протягом двох робочих днів із дня отримання повідомлення про настання події, що містить ознаки страхового випадку, розпочати її розслідування, у тому числі здійснити запити щодо отримання відомостей, необхідних для своєчасного здійснення страхового відшкодування;

два випадки недотримання строків прийняття рішення про здійснення страхового відшкодування (не пізніше ніж через 90 днів із дня отримання заяви про страхове відшкодування у разі визнання вимог заявника обґрунтованими) та невиконання пені за кожен день прострочення виплати страхового відшкодування з вини страховика;

один випадок безпідставного анулювання справи, за якою відкрито кримінальне провадження.

Зазначене також підтверджується кількістю скарг споживачів фінансових послуг, що надійшли до Національного банку з 01 вересня 2022 року до 28 січня 2025 року, – 279 звернень у зв’язку з недотриманням ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” вимог законодавства, 19 з яких (Ш-196256/1/19016 від 01 вересня

2022 року, К-149715/165/19450 від 07 вересня 2022 року, Д-196988/1/20201 від 20 вересня 2022 року, 508/86682 від 27 жовтня 2022 року, Г-198429/1/22564 від 03 листопада 2022 року, Ш-149887/286/2669 від 14 лютого 2023 року, М-207594/1/11223 від 09 червня 2023 року, К-207256/98/20383 від 21 вересня 2023 року, П-195230/8/4687 від 01 березня 2024 року, Г-223613/2/8188 від 17 квітня 2024 року, Б-221460/2/11143 від 27 травня 2024 року, С-229256/1/16986 від 19 серпня 2024 року, 504/87648 від 20 серпня 2024 року, Г-150351/163/24943 від 11 грудня 2024 року, У-234766/1/25914 від 23 грудня 2024 року, Б-235160/1/9 від 01 січня 2025 року, Б-235160/2/12 від 01 січня 2025 року, Л-235222/1/96 від 02 січня 2025 року, У-234766/2/2870 від 05 лютого 2025 року) пов'язані з невиконанням ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" зобов'язань за укладеними договорами страхування, у тому числі порушенням строків виплати страхового відшкодування, включаючи пеню за кожен день прострочення.

Особливістю виду діяльності ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" є страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів (88,1% ОСЦПВ, 4,7% КАСКО), що є соціально значущим видом страхування. Невиконання ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" своїх зобов'язань у цьому сегменті ринку страхування призводить до значних фінансових втрат для клієнтів.

За даними Моторного (транспортного) страхового бюро України, ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" (<https://mtsbu.ua/about/statistics>) станом на 30 вересня 2024 року входить до п'ятірки страхових компаній з найбільшою кількістю скарг від потерпілих та страхувальників на дії страховика, а співвідношення кількості скарг і загальної кількості врегульованих вимог шляхом сплати страхового відшкодування становить 0,63%, що більше за середній показник на страховому ринку (0,55%).

Крім численних фактів невідображення та викривлення ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" в інформаційній системі даних щодо показників звітності, Національний банк зафіксував систематичне переподання звітності ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" з неодноразовою зміною у показниках звітності, що ставить під сумнів достовірність поданих даних, у тому числі даних щодо платоспроможності ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" та його прозорості перед Національним банком.

Так, на звітну дату 01 липня 2024 року ТДВ СК "АЛЬФА-ГАРАНТ" було 32 рази внесено зміни до звітних файлів, а саме: 14 серпня 2024 року – зміни до 14 файлів, у тому числі один файл змінювався двічі; 06 листопада 2024 року – зміни до шести файлів; 08 листопада 2024 року – зміни до двох файлів; 12 листопада 2024 року – зміни до двох файлів; 13 листопада 2024 року – зміни до одного файла; 14 листопада 2024 року – зміни до одного файла; 22 листопада 2024 року – зміни до шести файлів.

Крім того, Національний банк зафіксував випадки внесення змін до даних файлів: IR13 "Дані про розрахунок платоспроможності страховика", IR20 "Дані про кількість договорів страховика, застрахованих фізичних осіб та страхових

подій (випадків)”, IRB1 “Дані регуляторного балансу. Активи”, IRB2 “Дані регуляторного балансу. Власний капітал та резерви”, IRB3 “Дані регуляторного балансу. Зобов’язання та забезпечення”, IRN3 “Дані про структуру активів та розрахунків дотримання вимог до платоспроможності страховика. Прийнятні активи: технічні резерви за договорами вихідного перестраховування”, IRPL “Дані про показники діяльності зі страхування” станом на 01 липня 2024 року, що подані 25 липня 2024 року через 120 днів, а саме 22 листопада 2024 року.

Такі дії свідчать про неспроможність ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” достовірно оцінити свій реальний фінансовий стан. У результаті Національний банк не має можливості повною мірою оцінити реальний стан показників ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”, що подаються до Національного банку, що унеможлиблює виконання Національним банком своєї функції ефективного нагляду, адже не має змоги спиратися на достовірні дані для оцінки платоспроможності ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” та його фінансової стабільності, виявлення потенційних ризиків для клієнтів та споживачів, реагування на порушення фінансових вимог у межах своїх регуляторних повноважень.

З огляду на невиконання ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” обов’язків із формування технічних резервів, викривлення даних щодо показників звітності, захід впливу у вигляді відкликання ліцензії на здійснення діяльності із страхування, зокрема, дасть змогу уникнути настання негативних наслідків для клієнтів ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” та матиме наслідком мінімізацію ризиків споживачів фінансових послуг під час виконання вже укладених договорів страхування, пов’язаних з невиконанням зобов’язань за укладеними договорами страхування.

Окремо слід зазначити, що інспекційною групою виявлено факт здійснення ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” у 2023 році ризикової діяльності, ознаки якої визначені в абзаці четвертому підпункту 3 пункту 6 розділу II Положення про анулювання ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг у період дії воєнного стану, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2022 року № 247, яке було чинним на момент провадження ризикової діяльності (далі – Положення № 247), а саме: провадження діяльності, що призвела до двох або більше порушень одного або кількох обов’язкових нормативів (крім нормативу якості активів), визначених Положенням № 850, у межах одного звітного періоду, якщо на початок і кінець звітного періоду такі нормативи виконуються.

Інспекційною групою встановлено, що в межах одного звітного періоду (2023 рік) ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” провадило діяльність, що призвела до трьох порушень обов’язкового нормативу платоспроможності та достатності капіталу (далі – НПДК) та нормативу ризиковості операцій (далі – НРО), визначеного Положенням про обов’язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та



ризиковості операцій страховика, затвердженим розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 07 червня 2018 року № 850, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 липня 2018 року за № 782/32234, чинним на момент здійснення ризикової діяльності (далі – Положення № 850), коли на початок і кінець звітного періоду такі нормативи виконувалися ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”.

Відповідно до Положення № 850:

страховик був зобов’язаний на будь-яку дату дотримуватися, зокрема критеріїв ліквідності, прибутковості та якості активів страховика, НПДК, НРО (абзац перший пункту 3 розділу I);

сума прийнятних активів – сукупна вартість у національній валюті активів страховика, яка визначається за балансовою вартістю таких активів, якщо інше не передбачено Положенням № 850, які відповідають критеріям ліквідності, прибутковості та якості активів страховика, установленим у пунктах 2–5 розділу II Положення № 850 (пункт 1 розділу II);

НПДК – сума прийнятних активів, яка на будь-яку дату мала бути не меншою нормативного обсягу активів, що визначається як більша з таких величин:  $Z + K$ ;  $Z + НЗП$ , де  $Z$  (зобов’язання) – величина довгострокових та поточних зобов’язань і забезпечень, що розраховується відповідно до законодавства та визначається як сумарна величина розділів II–IV пасиву балансу (Звіту про фінансовий стан), форма і склад статей якого визначаються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868;  $K$  – величина, що дорівнює 30 млн грн – для страховика, який здійснює або планує здійснювати види страхування інші, ніж страхування життя;  $НЗП$  – нормативний запас платоспроможності, який розраховується відповідно до законодавства (пункт 1 розділу III);

НРО – сума прийнятних активів, які відповідають вимогам диверсифікації, встановленим у пунктах 2–6 розділу V Положення № 850, яка на будь-яку дату має бути не меншою нормативного обсягу активів, що визначається як розмір страхових резервів, які розраховуються відповідно до законодавства (пункт 1 розділу V).

Під час проведення інспекційної перевірки інспекційна група встановила факт відкритого кримінального провадження, унесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 26 листопада 2019 року за № 42019000000002471 за ознаками вчинення службовими особами ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” кримінальних правопорушень, передбачених частиною п’ятою статті 27, частиною п’ятою статті 191, частиною третьою статті 209, частиною третьою статті 212, частиною першою статті 204 Кримінального кодексу України.

У період з 16 листопада 2023 року до 25 січня 2024 року в межах відкритого кримінального провадження судовим рішенням встановлено заборону відчуження, розпорядження та користування ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” коштами на банківських рахунках.

Так, ухвалою слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 16 листопада 2023 року в справі № 757/52246/23-к на кошти ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”, які перебувають на банківських рахунках (24 рахунки), накладено арешт із заборonoю їх відчуження, розпорядження та користування, зупинено будь-які видаткові операції, за винятком видаткових операцій зі сплати податків, зборів, інших обов’язкових платежів до державного бюджету та з можливістю зарахування коштів на ці рахунки.

Ухвалою слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 14 грудня 2023 року скасовано арешт рахунків, накладений ухвалою слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 16 листопада 2023 року (крім одного рахунку в АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВІ “ВЕСТ ФАЙНЕНС ЕНД КРЕДИТ БАНК” (далі – АТ “КРЕДИТВЕСТ БАНК”).

Таким чином, станом на 25 грудня 2023 року був чинний арешт на грошові кошти ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” на депозитному рахунку в АТ “КРЕДИТВЕСТ БАНК”.

Ухвалою слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 25 січня 2024 року скасовано арешт, накладений ухвалою слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 16 листопада 2023 року на грошові кошти на депозитному рахунку ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” в АТ “КРЕДИТВЕСТ БАНК”.

Ураховуючи вищевикладене, інспекційна група зафіксувала, що арешт коштів на банківських рахунках ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”, накладений відповідно до ухвали слідчого судді Печерського районного суду міста Києва 16 листопада 2023 року на банківські рахунки, зазначені у цій ухвалі, був чинним до 14 грудня 2023 року (крім депозитного рахунку в АТ “КРЕДИТВЕСТ БАНК”), а на депозитному рахунку в АТ “КРЕДИТВЕСТ БАНК” – до 25 січня 2024 року.

Відповідно до підпункту 8 пункту 5 розділу II Положення № 850 (чинного в період дії арешту банківських рахунків ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” у 2023 році) до суми прийнятних активів не включається майно, щодо якого законом, актами уповноважених на це органів державної влади, їх посадових осіб або на підставі договору встановлено заборону розпоряджатися та/або користуватися (обтяження) або заборону відчуження, крім випадків, коли обмеження встановлено з метою виконання страхових зобов’язань страховика. Аналогічна за змістом норма міститься і в підпункті 6 пункту 43 глави 6 розділу II Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 201.

Таким чином, кошти на рахунках ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”, на які було накладено арешт, не можуть включатися до суми прийнятних активів страховика до скасування відповідного арешту.

Інспекційна група перевірила стан дотримання ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” обов’язкових нормативів у період накладення арешту та встановила, що ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ”, незважаючи на наявність зазначених вище судових рішень, включило кошти, на які було накладено арешт, до суми прийнятних активів для виконання обов’язкових нормативів НПДК та НРО.

Інспекційною групою проведено розрахунок показників обов’язкових нормативів із застосуванням наявних у ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” прийнятних активів (за винятком коштів, на які накладено арешт) та зафіксовано дефіцит прийнятних активів для дотримання НПДК та НРО станом на 20 листопада 2023 року, 30 листопада 2023 року, 11 грудня 2023 року, а саме.

Дефіцит прийнятних активів для виконання НПДК становив:

75 644,0 тис. грн станом на 20 листопада 2023 року (фактичне виконання нормативу становить 75,34% від нормативного обсягу 306 702,0 тис. грн);

83 569,7 тис. грн станом на 30 листопада 2023 року (фактичне виконання нормативу становить 72,99% від нормативного обсягу 309 447,0 тис. грн);

83 219,7 тис. грн станом на 11 грудня 2023 року (фактичне виконання нормативу становить 73,27% від нормативного обсягу 311 363,0 тис. грн).

Дефіцит прийнятних активів для виконання НРО становить:

59 779,0 тис. грн станом на 20 листопада 2023 року (фактичне виконання нормативу становить 76,52% від нормативного обсягу 254 644,0 тис. грн);

66 081,7 тис. грн станом на 30 листопада 2023 року (фактичне виконання нормативу становить 74,50% від нормативного обсягу 259 125,0 тис. грн);

63 650,7 тис. грн станом на 11 грудня 2023 року (фактичне виконання нормативу становить 75,47% від нормативного обсягу 259 458,0 тис. грн).

На початок і кінець звітної періоду 2023 року ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” дотримувалося обов’язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій.

ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” провадило діяльність з надання фінансових послуг у сфері страхування, що призвела до дефіциту прийнятних активів, і як наслідок порушенню обов’язкових нормативів, визначених Положенням № 850, а саме: НПДК та НРО. Сума прийнятних активів для виконання НРО відповідно до Положення № 850 на будь-яку дату має бути не меншою нормативного обсягу активів, що визначається як розмір страхових резервів, що розраховуються відповідно до законодавства України.

Національний банк взяв до уваги, що кримінальне провадження за № 42019000000002471 триває, у межах якого досліджуються обставини умисного ухилення від сплати податків, зборів та обов’язкових платежів службовими особами ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” за рахунок операцій з

фізичними особами-підприємцями, що призвело до ненадходження до державного бюджету коштів в особливо великих обсягах.

Інспекційною групою встановлено, що специфіка діяльності ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” характеризується значним обсягом операцій з фізичними особами-підприємцями. Надходження страхових премій (98,89%) реалізовується через агентську мережу, переважна більшість страхових агентів ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” оформлені фізичними особами-підприємцями. У періоді перевірки ТДВ СК “АЛЬФА-ГАРАНТ” перераховано 342 фізичним особам-підприємцям комісійні / агентські винагороди на загальну суму 339 842,9 тис. грн.

Керуючись статтями 15, 55<sup>1</sup>, частинами четвертою – шостою статті 56 Закону України “Про Національний банк України”, статтями 71, 72 Закону України “Про адміністративну процедуру”, статтею 66, пунктом 13 частини першої статті 121, пунктом 5 частини другої статті 123 Закону України “Про страхування”, підпунктом 2 пункту 9 глави 3 розділу II, підпунктом 3 пункту 15 глави 4 розділу II, главою 21 розділу III, пунктом 484 глави 65 розділу XI Положення № 183, пунктом 7 розділу II Положення № 178, Правління Національного банку України **вирішило:**

1. Встановити факт здійснення ТОВАРИСТВОМ З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЮ КОМПАНІЄЮ “АЛЬФА-ГАРАНТ” ризикової діяльності, що загрожує інтересам страхувальників та/або інших кредиторів за ознаками:

формування технічних резервів у недостатньому розмірі два рази протягом одного календарного року (станом на 30 червня 2024 року та станом на 31 серпня 2024 року) більше ніж на 10% від їх достатнього розміру, визначеного відповідно до законодавства України (абзац четвертий підпункту 3 пункту 15 глави 4 розділу II Положення № 183);

невідображення та викривлення страховиком в інформаційних системах страховика даних, які містяться в договорах та інших первинних документах, та на підставі яких обчислюються або формуються дані звітності за відповідний звітний період, якщо таке невідображення та викривлення становить більше ніж 10% від даних звітності та даних, які містяться в інформаційних системах страховика, та більше ніж 20% від мінімального абсолютного значення мінімального капіталу, який розраховується таким страховиком відповідно до частини третьої статті 40 Закону про страхування (абзац другий підпункту 3 пункту 15 глави 4 розділу II Положення № 183).

2. Відкликати ліцензію на здійснення діяльності із страхування ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ “АЛЬФА-ГАРАНТ” (код за ЄДР 32382598).

3. Департаменту ліцензування (Дар'я Софіна) у день набрання чинності цим рішенням забезпечити внесення до Державного реєстру фінансових установ змін щодо відкликання ліцензії на здійснення діяльності із страхування ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ “АЛЬФА-ГАРАНТ” та виключення ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ “АЛЬФА-ГАРАНТ” з Державного реєстру фінансових установ.

4. Установити факт наявності в ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ “АЛЬФА-ГАРАНТ” зобов'язань за договорами страхування (перестраховування, співстраховування).

5. Звернутися до господарського суду із заявою про відкриття ліквідаційної процедури ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ “АЛЬФА-ГАРАНТ”.

6. Юридичному департаменту (Олександр Зима) протягом одного місяця з дати прийняття цього рішення забезпечити подання до господарського суду позову про ліквідацію ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ “АЛЬФА-ГАРАНТ” відповідно до пункту 3 частини першої статті 110 Цивільного кодексу України та клопотання про призначення ліквідатора страховика з числа арбітражних керуючих у справах про банкрутство фінансових установ.

7. Департаменту інспектування (Андрій Казак) не пізніше дня, наступного за днем прийняття цього рішення:

забезпечити оприлюднення повного тексту цього рішення з обґрунтуванням його прийняття на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України з дотриманням вимог Закону України “Про захист персональних даних”;

надіслати це рішення ТОВАРИСТВУ З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВІЙ КОМПАНІЇ “АЛЬФА-ГАРАНТ” у порядку, визначеному в пункті 484 глави 65 розділу XI Положення № 183;

забезпечити надання інформації про оприлюднення повного тексту цього рішення для опублікування в газетах “Голос України” або “Урядовий кур'єр”.

8. Контроль за виконанням цього рішення покласти на директора Департаменту інспектування Андрія Казака, директора Департаменту ліцензування Дар'ю Софіну, директора Юридичного департаменту Олександра Зиму.

Рішення набирає чинності з дня доведення його до відома ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ “АЛЬФА-

ГАРАНТ”. Днем доведення до відома є день оприлюднення повного тексту цього рішення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

Рішення може бути оскаржене протягом шести місяців із дня його отримання до адміністративного суду в порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України.

Відповідно до частини другої статті 74 Закону України “Про Національний банк України” оскарження цього рішення не зупиняє його виконання.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 28